

3. Петров И. А. Соотношение понятий «информация» и «знание» в современном обществе / И. А. Петров // Вестник ТвГУ. Сер. «Философия». – 2012. Вып. 1–2. – С. 98–109.
4. Антопольский А. Б. Проблемы классификации и идентификации информационных ресурсов / А. Б. Антопольский // НТИ. Сер.1. – 1997. – № 8. – С. 1–11.
5. Горц А. Знание, стоимость и капитал. К критике экономики знаний (Окончание) / А. Горц // Логос. – 2008. – № 1. – С. 3–31.
6. Чурсин Н. Н. О некоторых современных тенденциях взаимодействия в социуме / Н. Н. Чурсин // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-прак. конф., Одеса, 13–15 вересня 2012 року / під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. – Одеса : Симэкс-Принт, 2012. – С. 38–41.

НОВІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО» В МЕЖАХ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Т. А. Лугова, к. мист., доцент; **О. О. Панькевич**, ст. викладач
Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса, Україна

Анотація: розглянуто нові аспекти викладання дисципліни «Документознавство» в ситуації зміни назв спеціальності. Показано пріоритетні напрямки вивчення змісту дисципліни.

Ключові слова: документознавство, дисципліна, методика, форми та технології викладання, спеціальність.

На тлі ґрунтовних соціально-економічних перетворень у сучасних реаліях життя значно підвищилася роль висококваліфікованих фахівців, які здатні постійно підвищувати свою кваліфікацію, орієнтуватися на результати і досягнення поставленої мети, бути гнучкими і комунікабельними в роботі. Тому одним із пріоритетних напрямків перетворення системи вищої освіти України виступає інформатизація, що передбачає використання педагогічних технологій на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів і технологій, що формують новий зміст і нові форми навчання. Мають з'явитися нові підходи до організації навчання і самого процесу формування знань, умінь, дій студентів, нових засобів оцінки ефективності навчання.

Аналіз наукової літератури показав, що сьогодні помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стало використання засобів нових інформаційних технологій у навчальному процесі. Зокрема можливості, напрями, наслідки й перспективи використання інформаційних технологій в освітній галузі розглядали Ю. Дорошенко, Р. Гуревич, М. Кадемія, Т. Кошманова, І. Кульчинський, В. Монахова, С. Подолянчук, О. Спирін, А. Єршова тощо. Розробка теоретико-методологічних засад викладання наукової дисципліни «Документознавства» сягає першої половини ХХ століття (коли 1943 року професор МДІАІ К. Г. Міт'єв у межах дисципліни «Теорія і техніка архівної справи» та розділу «Загальне діловодство» увів поняття «документознавство»), і яка триває і до сьогодні.

Дисципліна «Документознавство» є базовою в системі підготовки фахівця документно-інформаційної сфери, тому вибір змістовного наповнення, смислових акцентів (відповідно до стану розвитку науки про документ) та відповідних, традиційних та інноваційних методів її викладання є важливим кроком для формування необхідних компетенцій, що висуваються сучасним діловим світом до спеціаліста-документознавця.

Метою вивчення дисципліни «Документознавство» є надбання студентами системного уявлення про сутність, структуру, функції, властивості та різноманіття документів як складної інформаційної системи; отримання знань про способи документування, системи документації, документальні ресурси, фонди та комплекси, документні масиви та потоки, документальні комунікації та документальну діяльність в їхньому історичному розвитку. Засвоєння методологічних основ дослідження документа та керування документацією. Підготовка студентів до здійснення процесів створення, обробки та зберігання документної інформації; формування фондів інформаційних установ, архівів, інформаційних служб підприємств; ефективного використання документа як джерела інформації, каналу комунікації і основного елементу документального фонду; підготовка студента до вирішення професійних проблем відповідно до профільної спрямованості програми і видів професійної діяльності.

До 2015 року підготовка бакалавра відбувалася за напрямом 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність», після набуття чинності Постанови КМ України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється

підготовка здобувачів вищої освіти», відбувся перехід у спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Це закріпило інтегративний характер дисципліни «Документознавство», зробило уклін наукової дисципліни у прикладну сферу (недивлячись, що дисципліна про документ має загалом теоретичний характер), деталізувало пріоритетні напрямки дослідження документа (як носія інформації, як об'єкт та предмет інформаційної, бібліотечної та архівної справи), та ствердило розширену концепцію структури документознавства та широке розуміння поняття «документ». Все це вимагає переосмислення змісту дисципліни та відповідно перебудови її структури, надаючи першочергову увагу саме означеним сферам інформаційної діяльності.

Тому апіорі важливо в навчальному процесі використовувати засоби нових інформаційних технологій. Оскільки дисципліна «Документознавство» базується на знаннях, отриманих студентами при вивченні інформатики, основ управлінського документування, сучасного діловодства, бібліотекознавства і бібліографознавства, інформаційно-бібліографічних технологій, теоретичних основ документно-інформаційної діяльності, документної лінгвістика, а також основ соціально-комунікативної діяльності, теорії комунікацій та соціальних комунікацій, тісно пов'язана з дисциплінами «Архівознавство», «Інформаційно-аналітична діяльність» та «Аналітико-синтетична обробка документів», вкрай важливим є оптимізація міжпредметних зв'язків, у першу чергу, засобами електронної документної комунікації та архівації (електронні бібліотеки навчально-методичної літератури в університеті, професійно-навчальна комунікація у соцмережах, електронні експертні групи, спільні навчально-дослідні проекти тощо).

Інформаційними технологіями навчання прийнято вважати всі технології, що використовують спеціальні технічні інформаційні засоби (ЕОМ, аудіо, кіно, відео). З активним використанням комп'ютерів в освіті, з'явився й термін «нові/сучасні інформаційні технології навчання».

В процесі підготовки майбутніх документознавців у методиці викладання дисциплін, у тому числі й документознавства, доречно використовувати інтерактивні методи професійно орієнтовного спрямування, що мають ряд переваг: підвищують ефективність навчального процесу; активізують пізнавальну активність майбутніх

документознавців; удосконалюють особистісні якості студентів (здатність до самоосвіти, самовиховання, саморозвитку); розвивають вміння застосовувати здобуті знання на практиці; розширюють можливості особистісно-орієнтованого навчання за рахунок використання ПК тощо. Необхідною є також розробка навчально-методичних матеріалів відповідно до вимог нової спеціальності, з урахуванням новітніх досягнень науки про документ та документно-комунікативну діяльність, реалій ринку праці та за допомогою новітніх технологій інфографіки, інформаційного картографування, інтерактивності. Поряд з традиційними, варто використовувати електронні підручники, що характеризуються високою доступністю для користувачів, легкістю і дешевиною розмноження, відкритістю для подальшого удосконалення, широкою сумісністю з різними модифікаціями комп'ютерної техніки, високою автоматизацією функцій, економічністю в роботі, можливістю обмінюватися навчальною інформацією в електронних мережах тощо.

Таким чином, підготовка бакалаврів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» з використанням інтерактивних методів, мультимедіа-курсів, навчально-методичних матеріалів відповідно до вимог нової спеціальності на основі нових інформаційних технологій надасть можливість сформувати ініціативну, творчу, інтелектуально та духовно розвинену особистість, що ладна успішно адаптуватися до швидкозмінних реалій життя та бути конкурентоздатною.

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ЕЛЕКТРОННИМ ДОКУМЕНТООБІГОМ КОМПАНІЙ

О. П. Копішинська, к. ф.-м. н., доцент;

Ю. В. Уткін, к. т. н., доцент

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україна

Перебудова управління економікою під впливом розвитку сучасного виробництва викликала значне збільшення кількості інформації у всіх сферах менеджменту, а відтак і збільшення обсягів службових документів, що, в свою чергу, потребує значних зусиль для вирішення організаційних завдань документаційного забезпечення [1, с. 27].